

บทที่

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เกิดมาจากอะไร เป็นไปได้อย่างไรว่าสิ่งมีชีวิตอุบัติมาจากสิ่ง
ไร้อชีวิต เอกภพโดยส่วนรวมทั้งหมดนั้นเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงหรือหยุดนิ่ง
คงที่ มนุษยชาติยังจะก้าวหน้าต่อไปอีกหรือไม่ อะไรเป็นเป้าหมายของ
ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือว่ามี หรือว่าทั้งหมดเป็นเพียง
ความบังเอิญ คำถามเหล่านี้หรือมากกว่านี้โคปรากฎอยู่ในประวัติศาสตร์
ของมนุษย์มาทุกยุคทุกสมัยจนถึงปัจจุบัน ประวัติศาสตร์พาเราไปสู่คึดของ
มนุษย์มากเท่าไรก็ยิ่งตั้งคำถามต่ออนาคตของมนุษย์มากเท่านั้น นักคิดเป็น
อันมากได้พากันเสนอคำตอบให้แก่คำถามเหล่านี้ แต่หลายต่อหลายคนดา
ไม่ทำให้จักรวาลกลายเป็นกลีภพ (chaos) ก็มักจะก่อให้เกิดลักษณะทวินิยม
(dualism) หรืออจินไตยนิยม (agnosticism) ขึ้น ปัญหาระหว่าง
จิตกับสสาร สิ่งตามธรรมชาติกับสิ่งเหนือธรรมชาติและอื่น ๆ ในทำนองนี้
ถ้าไม่เหลือเชื่อจนยากที่จะเชื่อตามพื้นฐานความคิดในศตวรรษที่ยี่สิบ ก็มัก
จะลงรอยกันไม่ได้เอาทีเดียว แม้ความคิดจากสำนักปรัชญาใหม่ ๆ เช่น
พวกอรรถิภาวะนิยมเชิงอเทวนิยม (atheistic existentialism) หรือ
อจินไตยนิยม ก็ไม่มีอะไรนอกจากตัวเองและความไร้สาระในโลกที่ไร้สาระ
ซึ่งถ้ามีความซื่อสัตย์อยู่บ้างจะพบตัวเองกับความเอียนอย่างที่ซาร์ตร์

(Jean-Paul Sartre) พย

แนวความคิดในเรื่องวิวัฒนาการของเตยาร์ด์ เดอชาร์แดง

(Teilhard de Chardin 1881 - 1955) ช่วยให้ออกภาพของสรรพสิ่งกลับคืนมา

สู่ความเป็นไปได้อีกครั้งหนึ่ง เอกภพในทรรศนะของเตยาร์คัมจะเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงแต่ก็มีจุดหมาย ทางข้างหน้าของมนุษยชาติมิได้ถูกกำหนดไว้ตายตัวอย่างจี๊ดจ๊าดและแห้งแล้งไร้อารยธรรม หากแต่อยู่ในพันธนาการของมนุษย์เองอย่างอิสระ นับแต่เตยาร์คัมได้พบกฎแห่งความซับซ้อนและสัมพัทธ์อยู่ในปี ค.ศ. ๑๕๓๐ เป็นต้นมา อาจกล่าวได้ว่ากระแสความคิดของมนุษย์ได้พบทางสายใหม่ที่จะบรรจบอารยธรรม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ค่านิยมทางจริยธรรม ตลอดจนความหลากหลายของสรรพสิ่งและการเคลื่อนไหวของเอกภพเข้ามาสู่เอกภาพเดียวกัน ปรัชญาของเตยาร์คัมจึงมีค่าควรแก่การสนใจศึกษาไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความคิดรวมสมัยอื่น ๆ

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

จะศึกษาความคิดสำคัญ ๆ ในเรื่องวิวัฒนาการของเตยาร์คัม ๔ หัวข้อใหญ่ด้วยกัน คือ

๑. กฎแห่งความซับซ้อนและสัมพัทธ์ (Law of complexity-consciousness)
๒. จุดโอเมกา (Omega point)
๓. เป้าหมายแห่งวิวัฒนาการของมนุษยชาติ
๔. พลังวิวัฒนาการของเอกภพ (Cosmic drift)

ทั้งนี้โดยมุ่งพิจารณาทรรศนะในเรื่องวิวัฒนาการเท่าที่เตยาร์คัมได้แสดงไว้ในหนังสือ The Phenomenon of Man เป็นสำคัญ ส่วนบ่อเกิดปรัชญาของเตยาร์คัมอื่น ๆ จะใช้เพื่อประกอบและขยายความเข้าใจให้กระจ่างขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ค้นคว้าจากบ่อเกิดปรัชญาและทฤษฎีของ Pierre Teilhard de Chardin ในประเด็นที่เกี่ยวกับวิวัฒนาการ โดยการอ่าน

เก็บความ ถอดความ รวมทั้งการเปรียบเทียบความคิดเห็นจากบ่อเกิดเหตุยภูมิ
ต่าง ๆ กับของผู้เขียนด้วย

เนื้อเรื่องของการศึกษาความคิดเรื่องวิวัฒนาการในปรัชญาของ
เตยาร์ตจะแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ตอนแรกเป็นการศึกษากฎแห่งความซับซ้อน
และสัมปชัญญะเพื่อให้เข้าใจความหมายและบทบาทในวิวัฒนาการ ตลอดจน
ความคิดทั่วไปของเตยาร์ตเสียก่อน ตอนที่สองเป็นการวิเคราะห์จุดโอเมกา
ในแง่ของคุณลักษณะและบทบาทในวิวัฒนาการ ตอนที่สามจะศึกษาวิเคราะห์
เป้าหมายแห่งการวิวัฒน์ของมนุษยชาติโดยมองตั้งแต่อดีตไปจนถึงอนาคต และ
ตอนที่สี่ว่าด้วยพลังวิวัฒนาการของเอกภพ ซึ่งจะเป็นการมองรวบยอดความคิด
ในเรื่องวิวัฒนาการของเตยาร์ตทั้งหมด

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

๑. ช่วยให้ผู้ที่มีโอกาสศึกษาเตยาร์ตโดยตรงได้รู้จักแนวความคิดของ
เตยาร์ต ซึ่งนับวันจะมีบทบาทในปรัชญาปัจจุบันมากขึ้นทุกที

๒. ช่วยให้เห็นความกลมกลืนของเอกภพเป็นจักรวาล
(cosmos) มีโศกสิทธิ์ (chaos) และมีลักษณะเป็นโครงสร้างที่มีจุดบรรจบ
(convergent structure)

๓. ช่วยให้เข้าใจกระบวนการขั้นตอนของวิวัฒนาการซึ่งมีมนุษย์
เป็นส่วนหนึ่งอันจะก้าวหน้าต่อไปสู่ความสมบูรณ์ นับเป็นขวัญอันดีของมนุษยชาติ
ที่จะร่วมมือกันพัฒนาต่อไป

๔. ผลลัพธ์จากการวิจัยอาจประยุกต์ใช้ได้ทั้งในทางปรัชญา
ศาสนา และวิทยาศาสตร์ นับเป็นจุดรวมทางวิชาการที่เหมาะสมแก่การค้นคว้า
วิจัยสืบไป